

Justiits- ja digiministri määruse „Majandus- ja taristuministri 4. juuli 2016. a määruse nr 46 „Nõuded raadioseadmele ja nõuetele vastavuse tõendamise kord“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõukohase määrusega muudetakse majandus- ja taristuministri 4. juuli 2016. a määrust nr 46 „Nõuded raadioseadmele ja nõuetele vastavuse tõendamise kord“¹ (RT I, 20.07.2023, 5) (edaspidi *kehtiv määrus*). Määrus kehtestatakse elektroonilise side seaduse (ESS) § 120² lõike 3 alusel.

Eelnõukohase määrusega sätestatakse Euroopa Liidu (EL) siseturu hädaolukorrarežiimi ajal kohaldatav raadioseadme vastavushindamise erikord. Selle muudatusega viiakse raadioseadmete vastavushindamise kord kooskõlla Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2024/2749² (edaspidi *koondirektiiv*), millega muudetakse direktiivi 2014/53/EL³ ning mille ülevõtmise tähtpäev on 29. mai 2026.

Koondirektiiviga lisatakse direktiivi 2014/53/EL artiklid 43a–43e, mida kohaldatakse ainult juhul, kui Euroopa Liidu Nõukogu on kehtestanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/2747⁴ (edaspidi *määrus (EL) 2024/2747*) alusel siseturul hädaolukorrarežiimi ja lisanud raadioseadme rakendusaktiga kriisi seisukohast oluliste toodete loetellu.

Eelnõukohase määrusega ei kavandata Eesti raadioseadmetootjaid koormavaid lisanõudeid, pigem lihtsustatakse kehtivaid nõudeid, kui EL-i siseturul on kehtestatud hädaolukorrarežiim ja raadioseadmed on lisatud kriisi seisukohast oluliste toodete loetellu.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Justiits- ja Digiministeeriumi sideturgude talituse peaspetsialist Liisi Moks (liisi.moks@justdigi.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleteimetanud sama ministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Merike Koppel (merike.koppel@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Määruse eelnõu ei ole seotud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

Eelnõukohase määrusega kavandatakse muuta majandus- ja taristuministri 4. juuli 2016. a määruse nr 46 „Nõuded raadioseadmele ja nõuetele vastavuse tõendamise kord“ redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 20.07.2023, 5.

Eelnõukohase määrusega võetakse Eesti õigusesse üle direktiivi 2014/53/EL Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2024/2749 tehtud muudatused.

Kõnealune eelnõu on seotud Vabariigi Valitsuse 30. märtsi 2026. aasta istungile esitatud hädaolukorra seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga ([25-1303](#)), millega kavandatakse rakendada Eesti õiguses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/2747.

¹ [Nõuded raadioseadmele ja nõuetele vastavuse tõendamise kord](#)

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv ([EL](#)) 2024/2749, millega muudetakse direktiive 2000/14/EÜ, 2006/42/EÜ, 2010/35/EL, 2014/29/EL, 2014/30/EL, 2014/33/EL, 2014/34/EL, 2014/35/EL, 2014/53/EL ja 2014/68/EL vastavushindamise, nõuetele vastavuse eelduse, ühtsete spetsifikatsioonide vastuvõtmise ja turujärelevalve hädaolukorramenetluste osas, mis on tingitud siseturu hädaolukorrast (ELT L, 2024/2749, 08.11.2024).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv [2014/53/EL](#) raadioseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/5/EÜ (ELT L 153, 22.05.2014, lk 62–106).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ([EL](#)) 2024/2747, millega luuakse siseturu hädaolukorra ja vastupanuvõimega seotud meetmete raamistik ning muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 2679/98 (siseturu hädaolukorra ja vastupanuvõime määrus) (ELT L, 2024/2747, 08.11.2024).

Peaministri 12. augusti 2024. a korralduse nr 88 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“⁵ punkti 2 järgi kuulub telekommunikatsiooni korraldamine justiits- ja digiministri vastutusvaldkonda. ESS-is sätestatud volitused alusel annab ja muudab määrusi ning tunnistab need kehtetuks valdkonna eest vastutav minister, seega muudab kõnealust majandus- ja taristuministri määrust justiits- ja digiminister.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruses (EL) 2024/2747 on sätestatud EL-i uus horisontaalne kriisihjeraamistik, mis on loodud COVID-19 pandeemiast ja hilisematest geopoliitilistest kriisidest (näiteks Venemaa sõda Ukraina vastu) saadud õppetundide põhjal. Selle määruse eesmärk on kaitsta siseturu toimimist ulatuslike kriiside ajal ja tugevdada selle struktuurset vastupanuvõimet. Täpsem ülevaade sellest määrusest ja selle rakendamisest Eesti õigusesse on esitatud hädaolukorra seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu seletuskirjas (vt [25-1303](#)).

Määrust (EL) 2024/2747 täiendava koondirektiiviga tehakse muudatused kümnesse tootedirektiivi, et sätestada neis EL-i siseturu hädaolukorrarežiimi aegse toodete vastavushindamise ühtsed erinormid.

Kõnealuse eelnõuga kavandatakse võtta Eesti õigusesse üle erinorm, mis reguleerib raadioseadme vastavushindamist EL-i siseturu hädaolukorrarežiimi ajal. Teiste tootedirektiivide muudatustega tegeleb Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, võttes need üle vastava ministri määrustega.

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Eelnõu § 1 punkt 1

Eelnõukohase määrusega täiendatakse kehtivat määrust §-ga 5¹, milles sätestatakse siseturu hädaolukorrarežiimi aegse raadioseadmete vastavushindamise erinorm. Seda paragrahvi kohaldatakse ainult siis, kui määruse (EL) 2024/2747 artikli 18 alusel on kehtestatud siseturu hädaolukorrarežiim ning raadioseadmed on rakendusaktiga lisatud kriisi seisukohast oluliste toodete loetellu. Sellisel juhul on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil (TTJA) õigus lubada ajutiselt kriisiolukorras turule kriisi seisukohast olulisi raadioseadmeid, järgides direktiivi 2014/53/EL uusi hädaolukorramenetlust käsitlevaid artikleid 43a–43e, et kiirendada vajalike toodete tulemist EL-i turule.

Lisaks sätestatakse, et sellised raadioseadme vastavushindamise lihtsustamise nõuded kehtivad üksnes siseturu hädaolukorrarežiimi ajal ja vaid määruse (EL) 2024/2747 alusel kriisi seisukohast oluliste toodete loetellu kantud raadioseadmete suhtes.

Kuna koondirektiiviga direktiivi 2014/53/EL lisatavad artiklid 43a–43e ei võimalda siseriiklikult erinevaid nõudeid kehtestada ja direktiivi 2014/53/EL lisatavad artiklid 43a–43e on otsekohaldamist võimaldavas kvaliteedis, on kõnesoleval juhul otsustatud direktiiv üle võtta viitemetodil.

Direktiivi 2014/53/EL artiklis 43a on sätestatud hädaolukorrarežiimi kehtestamist ja ulatust reguleerivad normid. Nimetatud artiklis rõhutatakse, et need normid kehtivad ainult määruse (EL) 2024/2747 alusel kehtestatud siseturu hädaolukorrarežiimi ajal ja vaid nende raadioseadmete suhtes, mis on nõukogu rakendusaktiga lisatud kriisi seisukohast oluliste toodete loetellu.

Direktiivi 2014/53/EL artiklis 43b on sätestatud, et kriisi seisukohast oluliste toodete loetellu lisatud raadioseadmete vastavushindamise taotlusi tuleb menetleda eelisjärjekorras.

Direktiivi 2014/53/EL artiklis 43c on sätestatud kriisi seisukohast oluliste toodete loetellu lisatud raadioseadmete turule laskmise lihtsustamise normid.

Direktiivi 2014/53/EL artiklis 43d on sätestatud, et komisjon võib vastu võtta standardeid või spetsifikatsioone või kehtestada kõige sobilikuma tehnilise lahenduse raadioseadme nõuetelevastavuse eelduse tagamiseks.

Direktiivi 2014/53/EL artiklis 43e on sätestatud kriisi seisukohast oluliste toodete loetellu lisatud raadioseadmetega seotud turujärelevalvetegevuste prioriseerimine ja teiste liikmesriikidega koostöö tegemine.

Eelnõu § 1 punkt 2

⁵ [Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad](#)

Määruse normitehnilist märkust täiendatakse viitega komisjoni delegeeritud määrusele (EL) 2023/1717⁶ ning direktiividele (EL) 2024/2749 ja (EL) 2024/2839⁷.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse määruse jõustumine. Koonddirektiivist tulenevalt jõustub eelnõukohane määrus 29. mail 2026.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on vastavuses Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/53/EL ja selle muudatustega.

Eelnõukohase määrusega võetakse Eesti õigusesse üle direktiivi (EL) 2024/2749 artikkel 9. Nimetatud direktiivi puudutav vastavustabel on esitatud käesoleva seletuskirja lisas.

4. Määruse mõjud

Eelnõuga kavandatavad muudatused avaldavad mõju eelkõige kriisiolukordades. Seetõttu on mõju esinemise sagedus üldjuhul väike, kuna muudatused rakenduvad üksnes juhul, kui määruse (EL) 2024/2747 alusel on kehtestatud siseturu hädaolukorrarežiim ja raadioseadmed on lisatud kriisi seisukohast oluliste toodete loetellu. Samas on mõju muudatuste rakendumise korral väga suur, hõlmates kogu EL-i siseturgu ning mõjutades ka Eesti ettevõtluskeskkonda.

Muudatused avaldavad mõju eelkõige riigi julgeoleku ja majanduse valdkonnas. Sotsiaalset mõju ei avaldu, samuti puudub muudatustel mõju elu- ja looduskeskkonnale ning regionaalarengule.

Mõju majandusele

Eelnõukohane määrus avaldab mõju Eesti majandusele, kuna siseturu hädaolukorrarežiimi ajal kriisi seisukohast oluliste toodete loetellu lisatud raadioseadmete lihtsustatud korras turule lubamine aitab kriisiolukorras tagada siseturu toimimise, ennetada või vähendada tarneahelate katkestusi ning toetada toodete (raadioseadmete) vaba liikumist.

Mõju ettevõtjatele

Kuna Eestis on raadioseadmete tootjaid väga vähe (alla 20) ja tegemist on pigem nn nišitoodetega, mitte laiale turule mõeldud toodetega, siis on muudatuste mõju Eesti raadioseadmetootjatele väike. Samas on see mõju suur, kui Eestis toodetav raadioseade on lisatud kriisi seisukohast oluliste toodete loetellu.

Mõju raadioseadme tarbijale

Siseturu hädaolukorrarežiimi ajal kriisi seisukohast oluliste toodete loetellu lisatud raadioseadmete lihtsustatud korras turule lubamine aitab tagada tarbijatele kriisiolukorras vajalike raadioseadmete kättesaadavuse.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei nõua riigieelarvest lisaraha ega sellega ei ole ette näha riigieelarve tulude suurenemist. Samuti ei nõua määruse rakendamine riigieelarvevälistelt isikutelt lisavahendeid.

6. Määruse jõustumine

⁶ Komisjoni delegeeritud [määrus \(EL\) 2023/1717](#), millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/53/EL seoses laadimispistikute ja laadimise sideprotokollide tehnilise kirjeldusega kõigi raadioseadmete kategooriate või klasside puhul, mida on võimalik juhtmega laadida (ELT L 223, 11.09.2023, lk 1–3).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu [direktiiv \(EL\) 2024/2839](#), millega muudetakse direktiive 1999/2/EÜ, 2000/14/EÜ, 2011/24/EL ja 2014/53/EL toidu ja toidu koostisosade, välitingimustes tekitatava müra, patsientide õiguste ja raadioseadmete valdkonna teatavate aruandlusnõuete osas (ELT L, 2024/2839, 07.11.2024).

Eelnõukohane määrus jõustub 29. mail 2026. Selleks ajaks peavad liikmesriigid koondirektiivis sätestatud normid oma õigusesse üle võtma. Selline jõustumistähtpäev võimaldab asjaomastel pädevatel asutustel teha vajalikud ettevalmistused ning tagab õigeaegse rakendamisvalmiduse.

7. Määruse eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu ([26-0308](#)) kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidule.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kooskõlastas eelnõu vaikimisi ning Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit ei esitanud eelnõu kohta oma arvamust.